

Ankenævnet for Forsikring

Den 11. september 2024 blev i sag nr. 100904:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

PensionDanmark
Langelinie Allé 41
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har pensionsordning. I klageskema af 20/12 2023 har klageren bl.a. anført:

"Jeg er stoppet med at arbejde d. 1. oktober 2023, og sidste indbetaling på min pensionsordning hos PensionDanmark er foretaget i forbindelse med udbetaling af min sidste løn primo oktober måned.

PensionDanmark har noteret indbetalingen d. 10. november 2023.

Jeg ønsker at overføre min pensionsordning til et andet pensionsselskab, og anmodning om overførsel af afsendt i oktober 2023. PensionDanmark afviser anmodningen med følgende begrundelse:

'PensionDanmark overfører kun til obligatorisk arbejdsgiveradministrerede ordninger eller ordninger for selvstændige'.

Der bliver ikke indbetalt yderligere på ordningen fremover, og jeg kan ikke acceptere, at ordningen ikke kan betragtes som privat herefter.

Jeg har pr. telefon d. 30. november 2023 gjort PensionDanmark (...) opmærksom på, at jeg ønsker ordningen overført, hvilket igen blev afvist. Jeg er opmærksom på, at PensionDanmark ikke kan overføre ordningen før den 3 måneders periode er gået, men forstår ikke, at ordningen skal fastlåses hos PensionDanmark for altid. Hvorfor skal jeg stilles ringere end kunder i andre selskaber?

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Jeg ønsker at flytte min pensionsordning til andet selskab for at sikre min opsparing bedst muligt – både min løbende livsvarige udbetaling samt ved dødsfald."

Ankenævnet for Forsikring

2.

100904

Selskabet har den 11/1 2024 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Selskabet har modtaget Ankenævnets meddelelse af 2. januar 2024 med klage fra [klageren], herefter klager, over vores afslag på overførsel af pensionsopsparingen til [andet selskab].

PensionDanmark fastholder afslaget, da der kun kan ske overførsel til en anden arbejdsmarkedspension i forbindelse med jobskifte, jf. den gældende kollektive overenskomst og PensionDanmarks forsikringsbetingelser § 8, stk. 1.

Vi vedlægger PensionDanmarks forsikringsbetingelser pr. 1. oktober 2023, jf. bilag 1.

...

Sagsfremstilling

Den 10. oktober 2023 anmodede klager om overførsel af pensionsopsparingen til [andet selskab].

Den 16. oktober 2023 afviste vi overførslen, da klager nye pensionsordning i [andet selskab] hverken er en obligatorisk arbejdsgiveradministreret pensionsordning eller en privat ordning for selvstændige erhvervsdrivende.

Den 1. november 2023 klagede [klagerens bank] på vegne af klager over afslaget på overførsel af pensionsordningen. Samme dag fastholdt vi afslaget med den tidligere begrundelse, jf. bilag 2.

Begrundelse

Klagers obligatoriske arbejdsmarkedspension er oprettet som følge af et ansættelsesforhold, hvor der efter den kollektive overenskomst var bidragspligt til PensionDanmark.

Klagers seneste ansættelsesforhold var omfattet af [overenskomst]. I denne overenskomst er følgende bestemt i § 8, stk. 6:

'Overførsel af pensionsdepot fra PensionDanmark

Der er mellem overenskomstparterne enighed om, at når en arbejdsmarkedspensionsordning eller en firmapensionsordning bliver overført til en anden pensionsordning ved jobskifte, kan der kun ske overførsel til en anden obligatorisk pensionsordning, f.eks. overenskomstbaserede eller firmapensionsordninger, der ikke er oprettet individuelt af den enkelte person, og hvor pensionsordningen normalt ikke kan tilbagekøbes, så midlerne bliver i en pensionsordning. Der kan dog ske overførsel til en privat ordning, hvis medlemmet er blevet selvstændig erhvervsdrivende og de sidste 12 måneder forud for overførslen ikke har haft arbejdsmarkedsbidragspligtig lønmodtagerindtægt på mere end 60.000 kr.'

Uddrag af den kollektive overenskomst med ovennævnte bestemmelse vedlægges som bilag 3.

I PensionDanmarks forsikringsbetingelser § 8, stk. 1 står:

§ 8. Overførsel af pensionsopsparing fra PensionDanmark

Stk. 1. Hvis ikke andet er bestemt i den seneste overenskomst, som dannede grundlag for bidragsindbetalingen til PensionDanmark, kan medlemmet vælge at overføre værdien af pensionsopsparingen til en anden obligatorisk eller frivillig pensionsordning, når indbetalingen af bidrag til PensionDanmark ophører ved medlemmets fratrædelse, hvis medlemmet i det nye ansættelsesforhold bliver omfattet af en anden obligatorisk eller frivillig pensionsordning. Ved en 'frivillig pensionsordning' forstås en ordning, hvor virksomheden har truffet aftale med pensionsselskabet om, at

medarbejderne kan blive omfattet af en pensionsordning samt indholdet af denne. Overførsel kan dog først ske, når medlemmet er registreret som bidragsfrit dækket i selskabet.

Vi fastholder derfor afslaget på overførsel af klagers pensionsopsparing til [andet selskab] i henhold til ovennævnte bestemmelse i den kollektive overenskomst for klagers seneste ansættelsesforhold og bestemmelsen i PensionDanmarks forsikringsbetingelser § 8, stk. 1."

Klageren har i brev af 4/2 2024 til nævnet bl.a. anført:

"Jeg er for så vidt ikke uenig i, at reglerne i arbejdsmarkedsoverenskomsten og forsikringsbetingelserne efter den vedtagne ordlyd stavnsbinder pensionskunderne og forhindrer overførsel til et andet pensionsselskab, når man forlader arbejdsmarkedet.

Overenskomstparterne og PensionDanmark er imidlertid ikke berettigede til at vedtage rådhedsbegrænsninger, der er i strid med lovgivningen, mere specifikt § 43 i Lov om finansiel virksomhed og §§ 4 og 5 i Bekendtgørelse om god skik for forsikringsdistributører.

Lovgivningen

Det fremgår af FIL §43, at

'Finansielle virksomheder [...] skal drives i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god praksis inden for virksomhedsområdet'.

I tillæg følger det af bekendtgørelse om god skik for forsikringsdistributører § 4, stk. 1 og 2, at 'En forsikringsdistributør skal handle redeligt og loyalt over for sine kunder'

og

'Strider den pågældende handelspraksis samtidig mod hensyn, der ikke tilsigter at varetage forbrugernes økonomiske interesser [...] finder stk. 1 anvendelse ved siden af kapitel 4'.

Af bekendtgørelsens kapitel 4, fremgår det således af § 5, at

'En forsikringsdistributør skal i sin handelspraksis over for forbrugerne udvise god erhvervsskik'

Finanstilsynets holdning

Det er Finanstilsynet, der påser, at PensionDanmark overholder lovreglerne.

Finanstilsynet har undersøgt forholdene på det danske pensionsmarked og har i den pr. 18. november 2022 offentliggjorde rapport 'Tilbageværende udfordringer med pensionsoverførsler mellem pensionsvirksomheder' (Bilag) reelt konkluderet, at bl.a. PensionDanmark handler ulovligt. Følgende er fremhævet i rapportens side 9:

'Undersøgelsen viser, at der findes vilkår om, at der kun kan overføres til en obligatorisk pensionsordning, men at der ikke kan henvises til nogen klar begrundelse for vilkåret, hverken i branchens jobskifteaftale eller i det statslige cirkulære, der henvises til. Undersøgelsen afdækker heller ingen vægtige grunde til, at en aftale skulle indeholde et vilkår om, at en pensionsordning kun kan overflyttes til en anden obligatorisk pensionsordning.'

Finanstilsynet vurderer således i deres undersøgelse, at der ikke kan findes saglige hensyn for begrænsningen ved kun at tillade overførsel til en obligatorisk pensionsordning.

PensionDanmark er medlem af brancheorganisationen Forsikring & Pension. Organisationen når til samme konklusion i sin kommentar til Finanstilsynets rapport i FP-info 42/22 af 18. november 2022 (Bilag):

'Krav om obligatorisk pensionsordning som modtagende ordning

Undersøgelsen viser, at to pensionsvirksomheder kun tillader obligatoriske arbejdsmarkedspensioner at blive overført til andre obligatoriske ordninger.

Ifølge Finanstilsynet er der ikke henvist til nogen klar begrundelse for vilkåret, ligesom Finanstilsynet ikke finder vægtige grunde til at have et vilkår om, at en pensionsordning kun kan overflyttes til en anden obligatorisk pensionsordning.'

Finanstilsynet har tidligere truffet afgørelser, der dels bekræfter, at tilsynet tager emnet alvorligt, dels viser, at PensionDanmark i en analog sag fra 27. maj 2021 j.nr. 6073-0153/21-001762 er blevet pålagt at ophøre med sin ulovlige praksis.

Følgende fremgår bl.a. af afgørelsen:

Ændringen [o.a. ift. brancheaftalen om jobskifte] synes således alene at være initieret af den øgede afgang af pensionsmidler til andre selskaber. Efter Finanstilsynets opfattelse, har den dermed primært til formål at beskytte selskabet mod, at ordninger som PensionDanmark ikke qua brancheaftalen har forpligtet sig til at overføre, flyttes ud af selskabet. Finanstilsynet finder, at et sådant bagvedliggende formål ikke er i overensstemmelse med god skik, og at vilkåret udelukkende er til gene for pensionstagerne, som uforskyldt kan havne i en situation, hvor de ikke kan jobskifte deres midler fra PensionDanmark til en ny ordning før efter tidsfristen i jobskifteaftalen.

Det er Finanstilsynets vurdering, at vilkåret udgør en urimelig binding af den enkelte kunde, der samtidigt sænker den generelle mobilitet på pensionsmarkedet.

Ved denne vurdering har det også haft betydning, at PensionDanmark er en finansiell virksomhed, hvor medlemskabet er obligatorisk for ansatte inden for overenskomstområderne, hvorfor medlemmerne hverken har valgt at indbetale pensionsmidler til selskabet eller har mulighed for at fravælge det."

Selskabet har i brev af 23/2 2024 til nævnet bl.a. anført:

"Klager henviser til Finanstilsynets rapport om 'Tilbageværende udfordringer med pensionsoverførsler mellem pensionsvirksomheder', som blev offentliggjort den 18. november 2022, hvor der omtales en sag med PensionDanmark.

Den pågældende sag omhandlede et vilkår i PensionDanmarks forsikringsbetingelser, hvorefter der kun kunne ske overførsel, hvis overførslen skete inden for 36 måneder efter bidragsophør. Dette vilkår blev på grund af Finanstilsynets påbud fjernet fra forsikringsbetingelserne.

Finanstilsynets rapport, jf. rapportens side 8, afsnittet under det røde felt, blev forelagt for selskabets bestyrelse, som består af repræsentanter for de overenskomstparter, der i deres overenskomster har bestemt, at PensionDanmark skal være pensionsleverandør og administrere arbejdsmarkedspensionen.

Ankenævnet for Forsikring

5.

100904

I forlængelse af de efterfølgende overenskomstforhandlinger mellem forskellige fagforbund og arbejdsgiverorganisationer blev der i mange kollektive overenskomster indføjet et nyt protokollat med regler for overførsel af pensionsopsparingen.

Overenskomstparterne har via deres repræsentanter i selskabets bestyrelse råderetten over arbejdsmarkedspensionen i PensionDanmark, og PensionDanmarks forsikringsbetingelser § 8, stk. 1 blev derfor ændret til, at overførselsbetingelserne kan være afledt af protokollatbestemmelser i den kollektive overenskomst.

Vi fastholder derfor fortsat afslaget på overførsel af pensionsopsparingen."

Klageren har i brev af 29/2 2024 til nævnet bl.a. anført:

"Jeg henviser til Finanstilsynets seneste påbud til fire pensionskasser under PKA, da jeg mener, at min pensionsordning i PensionDanmark fastholdes på samme urimelige måde."

Selskabet har i brev af 6/3 2024 til nævnet bl.a. anført:

"Vi henviser til klagers kommentarer af 29. februar 2024, hvor klager udbeder sig vores kommentarer til Finanstilsynets påbud til PKA på grund af PKA's afslag på overførsel i en konkret sag.

PKA-sagen vedrørte afslag på overførsel for en selvstændig erhvervsdrivende, og Finanstilsynets påbud beroede på en konkret vurdering af sagens konkrete omstændigheder, herunder PKA's pensionsregulativ/forsikringsbetingelser.

Vi må henvise til den tidligere besvarelse med vores sagsfremstilling, da indholdet i nærværende klagesag efter vores opfattelse ikke kan sammenlignes med sagsindholdet i PKA-sagen.

Vi har derfor ikke yderligere bemærkninger og finder, at sagen kan forelægges for Nævnet på det foreliggende grundlag."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor. Det fremgår af klagerens banks mail af 1/11 2023 til selskabet:

"Vi henvender os på baggrund af at vi den 10. oktober 2023 har anmodet jer om at foretage en § 41-overførsel af [klagerens] pensionsordning.

Denne anmodning er af jer den 16. oktober 2023 blevet afvist med følgende begrundelse 'PensionDanmark overfører kun til obligatorisk arbejdsgiveradministrerede ordninger eller ordninger for selvstændige'

Da [klageren] har nået en alder, hvor han har oplyst, at han ikke ønsker at fortsætte med at arbejde, er ovennævnte begrundelse, efter vores vurdering, en urimelig måde at hindre medlemmerne i at flytte deres pensionsdepoter til andre selskaber.

[Klagerens bank] beder jer derfor revurdere afslaget, inden vi foretager os yderligere i sagen."

Det fremgår af selskabets mail af 1/11 2023 til klagerens bank:

"Vi overfører kun til anden obligatorisk arbejdsmarkedspension eller til pension for selvstændige."

Det fremgår af selskabets mail af 4/12 2023 til klagerens bank:

"[Klagerens] pensionsordning kan flyttes til anden obligatorisk arbejdsmarkedspension efter den 1. februar 2024, hvis ikke vi får flere indbetalinger fra hans arbejdsgiver.

Den kan ikke flyttes til en privat ordning."

Det fremgår af Finanstilsynets undersøgelsesrapport fra 2022 om "Tilbageværende udfordringer med pensionsoverførsler mellem pensionsvirksomheder":

"Konklusioner

Pensionsvirksomhederne er underlagt en generel forpligtelse til at handle i overensstemmelse med redelig forretningspraksis og god skik på området, jf. § 43 i lov om finansiel virksomheder.

Denne forpligtelse er præciseret yderligere i bekendtgørelse nr. 1779 af 6. september 2021 om god skik for forsikringsdistributører, hvor det fremgår, at en forsikringsdistributør skal handle redeligt og loyalt overfor sine kunder, jf. § 4, stk. 1.

Pligten til at handle redeligt og loyalt omfatter også pensionsordningernes aftalevilkår og betingelser.

Finanstilsynet vurderer, at den omstændighed, at aftalen er blevet til i overenskomstmæssige forhandlinger eller ved indgåelse af trepartsaftaler, ikke automatisk medfører, at vilkårene altid er i overensstemmelse med god skik. Det forhold, at flere virksomheder har et tilsvarende vilkår, kan heller ikke medføre, at et sådant vilkår er i overensstemmelse med god skik.

Pligten til at handle redeligt og loyalt afskærer ikke muligheden for, at en aftale kan indeholde vilkår, som eventuelt begrænser pensionstagerens handlemuligheder i forskellige sammenhænge. En sådan hindring eller begrænsning skal dog være begrundet i saglige hensyn til pensionstagerne og være proportionale i forhold til vilkårets formål.

Formålet med undersøgelse er at afdække, om der er saglige grunde til fortsatte hindringer for overførsler imellem pensionsvirksomhederne. Det indgår ikke i undersøgelsen, hvor længe de hindringer, der er identificeret, har eksisteret i virksomhedernes vilkår.

På baggrund af undersøgelsen konkluderer Finanstilsynet overordnet, at der fortsat findes hindringer, når pensionstagere ønsker at flytte deres pensionsordning til en ny pensionsleverandør, og at disse savner en saglig begrundelse.

Virksomhederne har samlet oplyst følgende årsager til, at de afviser at overføre en pensionsordning til en ny leverandør:

Krav om obligatorisk pensionsordning som modtagende ordning

- Virksomhederne vil alene overføre til en obligatorisk arbejdsgiverordning. Hvis arbejdsgiver ikke har en sådan aftale, men blot administrerer bidrag til en forhandlet frivillig ordning, eller hvis medarbejderen helt selv kan vælge pensionsvirksomhed til pensionsbidraget, så er overførsel af ordning ikke mulig.

Overførsel til ordninger oprettet af selvstændigt erhvervsdrivende

- Virksomhederne vil ikke overføre til en pensionsordning, som pensionstager har oprettet som selvstændig erhvervsdrivende, undtaget i specifikke tilfælde. Flere af virksomhederne har omvendt ikke udfordringer med at modtage en ordning, som er oprettet, da pensionstager var selvstændig erhvervsdrivende.

Krav til ydelsessammensætninger

- Virksomhederne stiller krav om en særlig ydelsessammensætning i den modtagende ordning, f.eks. børnepension og ægtefællepension, som modtagende virksomhed ikke kan honorere.

I 2021 gav Finanstilsynet PensionDanmark et påbud om at fjerne et vilkår, som på en urimelig måde bandt PensionDanmarks medlemmer til virksomheden. Afgørelsen indeholdt en henvisning til en tidligere afgørelse fra 2013 om anvendelse af bindinger af pensionstagere i forbindelse med tilbud om omvalg fra pensionsordninger med ydelsesgarantier til markedsrenteprodukter.

Finanstilsynet fastslår i afgørelsen, at PensionDanmark's ændring af vilkårene var i strid med pligten til at handle redeligt og loyalt overfor pensionstageren, jf. § 43, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed og § 4 i bekendtgørelse om god skik for forsikringsdistributører. De ændrede vilkår betød, at pensionstagerne ikke kunne overføre deres pensionsordning til en ny virksomhed, hvis det skete mere end 36 måneder efter, at de var ophørt i det ansættelsesforhold, som gav anledning til opsparingen i PensionDanmark. Finanstilsynet vurderede bl.a., at vilkåret primært havde til formål at beskytte virksomheden mod, at ordninger, som PensionDanmark ikke qua jobskifteaftalen havde forpligtet sig til at overføre, blev flyttet ud af virksomheden.

Vilkåret var udelukkende til ulempe for pensionstagerne, som uforskyldt kunne havne i en situation, hvor de ikke kunne flytte deres midler til en anden virksomhed. Vilkåret udgjorde dermed en urimelig binding af den enkelte kunde og sænkede den generelle mobilitet på pensionsmarkedet.

Finanstilsynet lagde herudover vægt på, at det ændrede vilkår også omfattede medlemmer, der ikke længere arbejdede indenfor det overenskomstområde, som oprindeligt medførte medlemskab af PensionDanmark, men alene havde en hvilende ordning stående tilbage i virksomheden.

Undersøgelsen viser, at de udestående udfordringer med at flytte pensionsordninger primært gælder de selvstændig erhvervsdrivende, som tidligere har været ansat under en obligatorisk ordning. Det gælder i forhold til at samle pensionsordninger og dermed også i forhold til at overføre eksisterende pensionsrettigheder. Det er desuden en hindring, når ordningerne indeholder krav om, at en særlig ydelsessammensætning fortsat skal være til stede. Vilkår om begrænsninger i adgangen til at flytte en pensionsordning efter endt tilhørsforhold er et byrdefuldt vilkår. Vilkåret skal være sagligt begrundet i et hensyn til pensionstagernes behov, hvis det skal leve op til kravet om redelig og loyal adfærd overfor disse.

...

Krav til ydelsessammensætninger

Nogle pensionsordninger stiller krav om en særlig ydelsessammensætning. Det nævnte cirkulære 'Cirkulære om aftale om generelle krav til indhold af bidragsdefinerede pensionsordninger i staten mv. (ydelsessammensætning, tilbagekøb og overflytning i forbindelse med jobskifte)' med krav til statsansattes pensionsordninger, stiller f.eks. krav om en børnepension, en livsvarig livrente og en invaliderente, som alle skal kunne indeholdes i to tredjedele af det samlede pensionsbidrag – altså arbejdsgivers andel. I 2021 blev cirkulæret dog ændret, så kravet om fortsat børnepension kan fraviges ved overførsel til en anden ordning, hvis den modtagende virksomhed ikke udbyder dette produkt.

Tre af de adspurgte virksomheder svarede, at de ikke vil kunne opfylde alle krav til ydelsessammensætning. Den ene virksomhed kan ikke honorere eventuelle krav om ægtefællepension og børnepension. De to andre modtager slet ikke ordninger med krav til ydelsessammensætning.

Specifikke krav om en fortsat særlig ydelsessammensætning i pensionsordningen kan spærre for en sammenlægning af ordningen hos ny pensionsvirksomhed, idet ikke alle virksomheder vil kunne honorere et sådant krav. Hvis aftaleparter og virksomheder vil opretholde et krav om specifikke forsikringsdækninger efter ordningens flytning, bør det være sagligt begrundet i forhold til den enkeltes pensionstagers behov.

Andre udfordringer i forhold til flytning af pensionsordninger

Udover ovenstående hindringer for overførsel afdækker undersøgelsen en række andre hindringer, som dog synes at fylde mindre i det overordnede billede. Derfor er de heller ikke behandlet yderligere i denne rapport udover den korte opstilling nedenfor, som medtages af informationsmæssige hensyn.

Flere af de adspurgte virksomheder nævner, at det er en vigtig betingelse i pensionsordningerne, at de ikke kan genkøbes til forbrug før opnået pensionsalder. Undtaget er få beskrevne tilfælde, som f.eks. permanent emigration. Det er derfor et krav, at en klausul om dette genkøbsforbud kan følge med ordningens værdi hos en ny pensionsleverandør. Alle de adspurgte virksomheder i denne undersøgelse nævner dog samtidig, at de godt kan notere sig sådan en klausul ved modtagelse af et sådant krav. Begrundelse for ikke at kunne overføre kan derfor ikke findes i manglende håndtering af klausulen.

Finanstilsynet har også mødt påstand om, at en obligatorisk pensionsordning ikke kan flyttes til en anden arbejdsgiverordning, hvis sidstnævnte er hvilende. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis pensionstager af en eller anden grund står udenfor arbejdsmarkedet i en periode, eller har præference for en anden leverandør end den, hvor pensionstager aktuelt har sin ordning.

Ingen af de adspurgte virksomheder kan dog bekræfte, at en overførsel ikke kan gennemføres alene med den begrundelse, at modtagende ordning har status som hvilende.

En aktuell ordning, dvs. en ordning under udbetaling, enten fra invalidepensionen eller fra alderspensionen, udgør en anden udfordring ved flytning. Ordninger under udbetaling kan som regel ikke overføres til anden leverandør."

Det fremgår af uddrag af overenskomsten:

"Stk. 6 Overførsel af pensionsdepot fra Pension Danmark

Der er mellem overenskomstparterne enighed om, at når en arbejdsmarkedspensionsordning eller en firmapensionsordning bliver overført til en anden pensionsordning ved jobskifte, kan der kun ske overførsel til en anden obligatorisk pensionsordning, f.eks. overenskomstbaserede eller firmapensionsordninger, der ikke er oprettet individuelt af den enkelte person, og hvor pensionsordningen normalt ikke kan tilbagekøbes, så midlerne bliver i en pensionsordning.

Der kan dog ske overførsel til en privat ordning, hvis medlemmet er blevet selvstændig erhvervsdrivende og de sidste 12 måneder forud for overførslen ikke har haft arbejdsmarkedsbidragspligtig lønmodtagerindtægt på mere end 60.000 kr."

Det fremgår af forsikringsbetingelserne:

"§ 8. Overførsel af pensionsopsparing fra PensionDanmark

Stk. 1. Hvis ikke andet er bestemt i den seneste overenskomst, som dannede grundlag for bidragsindbetalingen til PensionDanmark, kan medlemmet vælge at overføre værdien af pensionsopsparingen til en anden obligatorisk eller frivillig pensionsordning, når indbetalingen af bidrag til PensionDanmark ophører ved medlemmets fratrædelse, hvis medlemmet i det nye ansættelsesforhold bliver omfattet af en anden obligatorisk eller frivillig pensionsordning. Ved en 'frivillig pensionsordning' forstås en ordning, hvor virksomheden har truffet aftale med pensionsselskabet om, at medarbejderne kan blive omfattet af en pensionsordning samt indholdet af denne. Overførsel kan dog først ske, når medlemmet er registreret som bidragsfrit dækket i selskabet.

Stk. 2. Forsikringerne, PensionDanmark Sundhedsordning og medlemskabet af PensionDanmark ophører på overførselstidspunktet. Der er ingen fortrydelsesret, efter at medlemskabet er ophørt, da pensionsordningen ikke kan genetableres, medmindre betingelserne i § 1 er opfyldt.

Stk. 3. Den værdi, der er opsparet, mens pensionsordningen i henhold til kollektiv overenskomst, aftale eller lignende udgjorde en obligatorisk del af ansættelsesforholdet, kan ikke udbetales før alderspensionering, selvom beløbet bliver overført.

Stk. 4. Værdien af pensionsopsparingen fastsættes i overensstemmelse med det til enhver tid anmeldte tekniske grundlag, jf. § 25.

Stk. 5. Overførsel af værdien af pensionsopsparingen sker efter et særligt regelsæt, som PensionDanmark har anmeldt til Finanstilsynet."

Nævnet udtaler:

Klageren har arbejdsmarkedspensionsordning. Klageren stoppede med at arbejde den 1/10 2023. Den 10/10 2023 anmodede klageren om overførsel af sin pensionsopsparing til et andet pensionsselskab. Selskabet afviste overførelsen med henvisning til, at der kun kunne ske over-

førsel til en anden arbejdsmarkedspension i forbindelse med jobskifte, jf. den gældende kollektive overenskomst og forsikringsbetingelsernes § 8, stk. 1. Klagerens nye pensionsordning var hverken en obligatorisk arbejdsgiveradministreret pensionsordning eller en privat ordning for selvstændige erhvervsdrivende.

Klageren ønsker overførsel af hele pensionsopsparingen. Klageren har anført, at overenskomstparterne og selskabet ikke er berettiget til at vedtage rådighedsbegrænsninger, der er i strid med reglerne om god skik, herunder § 43 i lov om finansiel virksomhed og §§ 4 og 5 i bekendtgørelse om god skik for forsikringsdistributører. Klageren har henvist til Finanstilsynets rapport af 18/11 2022 og Finanstilsynets påbud om at ophøre med at stille krav til overførsler uden individuel saglig begrundelse.

Selskabet har anført, at Finanstilsynets påbud af 27/5 2021 omhandlede et vilkår i selskabets forsikringsbetingelser, hvorefter der kun kunne ske overførsel, hvis overførslen skete inden for 36 måneder efter bidragsophør, og at dette vilkår blev fjernet fra forsikringsbetingelserne på grund af Finanstilsynets påbud. Selskabet har anført, at Finanstilsynets rapport af 18/11 2022 blev forelagt for selskabets bestyrelsen, og at "i forlængelse af de efterfølgende overenskomstforhandlinger mellem forskellige fagforbund og arbejdsgiverorganisationer blev der i mange kollektive overenskomster indføjet et nyt protokollat med regler for overførsel af pensionsopsparingen. Overenskomstparterne har via deres repræsentanter i selskabets bestyrelse råderetten over arbejdsmarkedspensionen i PensionDanmark, og PensionDanmarks forsikringsbetingelser

§ 8, stk. 1 blev derfor ændret til, at overførselsbetingelserne kan være afledt af protokollatbestemmelser i den kollektive overenskomst". Selskabet har anført, at PKA-sagen vedrørte afslag på overførsel for en selvstændig erhvervsdrivende, og at Finanstilsynets påbud beroede på en konkret vurdering af sagens konkrete omstændigheder, herunder PKA's pensionsregulativ/forsikringsbetingelser.

Det fremgår af Finanstilsynets påbud af 27/5 2021, at "Finanstilsynet påbyder PensionDanmark at fjerne vilkår i forsikringsbetingelserne, der på urimelig måde hindrer medlemmerne i at flytte deres pensionsordninger til andre selskaber, jf. § 43 i lov om finansiel virksomhed og § 4, stk. 1, i bekendtgørelse om god skik for forsikringsdistributører".

Det fremgår af Finanstilsynets rapport fra 2022 om tilbageværende udfordringer med pensionsoverførsler mellem pensionsvirksomheder, at "der fortsat findes hindringer, når pensionstagerne ønsker at flytte deres pensionsordning til en ny pensionsleverandør, og at disse savner en saglig begrundelse". Det fremgår af rapporten, at "pligten til at handle redeligt og loyalt omfatter også pensionsordningernes aftalevilkår og betingelser. Finanstilsynet vurderer, at den omstændighed, at aftalen er blevet til i overenskomstmæssige forhandlinger eller ved indgåelse af trepartsaftaler, ikke automatisk medfører, at vilkårene altid er i overensstemmelse med god skik. Det forhold, at flere virksomheder har et tilsvarende vilkår, kan heller ikke medføre, at et sådant vilkår er i overensstemmelse med god skik. Pligten til at handle redeligt og loyalt afskærer ikke muligheden for, at en aftale kan indeholde vilkår, som eventuelt begrænser pensionstagerens handlemuligheder i forskellige sammenhænge. En sådan hindring eller begrænsning skal dog være begrundet i saglige hensyn til pensionstagerne og være proportionale i forhold til vilkårets formål".

Det fremgår af Finanstilsynets påbud af 14/2 2023 til Pensionskassen for Farmakonomer, at "Finanstilsynet påbyder pensionskassen at ophøre med at stille krav om, at den modtagende pensionsordning ved overførsel fra pensionskassen skal være en obligatorisk arbejdsmarkedspension, medmindre der er et sagligt formål med at afskære overførslen set ud fra hensynet til den enkelte pensionstager, og at dette formål ikke kan opnås med mindre indgribende vilkår. Dette sikrer, at pensionskassens vilkår for overførsel er i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1779 af 6. september 2021 om god skik for forsikringsdistributører, hvor det fremgår, at en forsikringsdistributør skal handle redeligt og loyalt overfor sine kunder, jf. § 4, stk. 1".

Det fremgår af overenskomstens § 8, stk. 6, at "der er mellem overenskomstparterne enighed om, at når en arbejdsmarkedspensionsordning eller en firmapensionsordning bliver overført til en anden pensionsordning ved jobskifte, kan der kun ske overførsel til en anden obligatorisk pensionsordning, f.eks. overenskomstbaserede eller firmapensionsordninger, der ikke er oprettet individuelt af den enkelte person, og hvor pensionsordningen normalt ikke kan tilbagekøbes, så midlerne bliver i en pensionsordning".

Det fremgår af forsikringsbetingelsernes § 8, stk. 1, at "hvis ikke andet er bestemt i den seneste overenskomst, som dannede grundlag for bidragsindbetalingen til PensionDanmark, kan medlemmet vælge at overføre værdien af pensionsopsparingen til en anden obligatorisk eller frivillig pensionsordning, når indbetalingen af bidrag til PensionDanmark ophører ved medlemmets fratrædelse, hvis medlemmet i det nye ansættelsesforhold bliver omfattet af en anden obligatorisk eller frivillig pensionsordning. Ved en 'frivillig pensionsordning' forstås en ordning, hvor virksomheden har truffet aftale med pensionsselskabet om, at medarbejderne kan blive omfattet af en pensionsordning samt indholdet af denne".

Det fremgår af § 4 i bekendtgørelse om god skik for forsikringsdistributører, at en forsikringsdistributør skal handle redeligt og loyalt over for sine kunder. Det fremgår af § 5, at en forsikringsdistributør i sin handelspraksis over for forbrugerne skal udvise god erhvervsskik.

Nævnets flertal udtaler:

Efter en gennemgang af sagen finder nævnets flertal, at sagen er uegnet til nævnsbehandling, og at der enten må ske en afgørelse af den konkrete sag ved domstolene, eller at Finanstilsynet må behandle den generelle problemstilling og i givet fald udstede påbud til selskabet, hvis Finanstilsynet finder, at selskabets forsikringsbetingelser fortsat er i strid med reglerne om god skik. Det følger af nævnets vedtægters § 4, stk. 3, nr. 3, at nævnet herefter må afvise at afgøre sagen.

Flertallet bemærker, at der vil være tale om en gennemgribende ændring af de kundebindinger, som har været gældende i en årrække, hvorfor en hel eller delvis tilsidesættelse af selskabets forsikringsbetingelser vil være et relativt vidtgående indgreb, som kan have afsmittende indvirkning på de kundebindinger, som andre pensionselskaber måtte benytte. På den baggrund er det flertallets vurdering, at en sådan afgørelse – hvis den skal træffes med henvisning til reglerne om god skik – mest hensigtsmæssigt må træffes af Finanstilsynet, der er relevant myndighed i forhold til god skik. Finanstilsynets afgørelse af 27/5 2021 til selskabet med påbud om at fjerne vilkår i forsikringsbetingelserne, der på urimelig måde hindrer medlemmerne i at flytte deres pensionsordninger til andre selskaber, ses i det væsentligste at omhandle et vilkår i selskabets forsikringsbetingelser, hvorefter der kun kunne ske overførsel, hvis overførslen skete inden for 36 måneder efter bidragsophør. Nævnet bemærker, at selskabet har oplyst, at vilkåret blev fjernet fra forsikringsbetingelserne på grund af Finanstilsynets påbud.

Nævnets mindretal udtaler:

Efter en gennemgang af sagen finder nævnets mindretal, at selskabet ikke har bevist, at der foreligger en saglig begrundelse for at afvise at overføre klagerens pensionsopsparing. Det er derfor i strid med reglerne om god skik, når selskabet har afvist at overføre klagerens pensionsopsparing. Selskabet skal på den baggrund imødekomme klagerens anmodning om overførsel.

Mindretallet har blandt andet lagt vægt på, at det fremgår af Finanstilsynets påbud af 27/5 2021 til selskabet, at selskabet ikke kan anvende vilkår, der på "urimelig måde hindrer medlemmerne i at flytte deres pensionsordninger til andre selskaber". Dette påbud er ikke begrænset til situationer, hvor kunden ønsker at flytte sin ordning pga. jobskifte.

Mindretallet har henset til, at det fremgår af Finanstilsynets påbud af 14/2 2023 til en anden finansiel virksomhed, at pensionskassen skal at ophøre med at stille krav om, at den modtagne pensionsordning ved overførsel fra pensionskassen skal være en obligatorisk arbejdsmarkedspension, medmindre der er et sagligt formål.

Ankenævnet for Forsikring

14.

100904

Mindretallet bemærker, at formålet med Finanstilsynets påbud har været at gøre det lettere for kunderne at overføre en pensionsordning til en anden finansiel aktør. Det fremgår af Finanstilsynets rapport, at der skal være saglige grunde til, at selskabet ikke vil imødekomme en kundes ønske om overflytning. Det er selskabet, der skal bevise, at det er sagligt, hvis selskab afslår en anmodning om overførsel af en pensionsordning.

Mindretallet har også lagt vægt på, at det ikke er sagligt, når selskabet afviser overførslen med den begrundelse, at klagerens nye pensionsordning hverken er en obligatorisk arbejdsgiveradministreret pensionsordning eller en privat ordning for selvstændige erhvervsdrivende.

Mindretallet bemærker, at det fremgår af Finanstilsynets rapport fra 2022, at den omstændighed, at aftalen er blevet til i overenskomstmæssige forhandlinger eller ved indgåelse af trepartsaftaler, ikke automatisk medfører, at vilkårene altid er i overensstemmelse med god skik.

Det, som selskabet i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Klagegebyret tilbagebetales.

Ankenævnet *for* Forsikring

15.

100904

Jens Kruse Mikkelsen

formand